

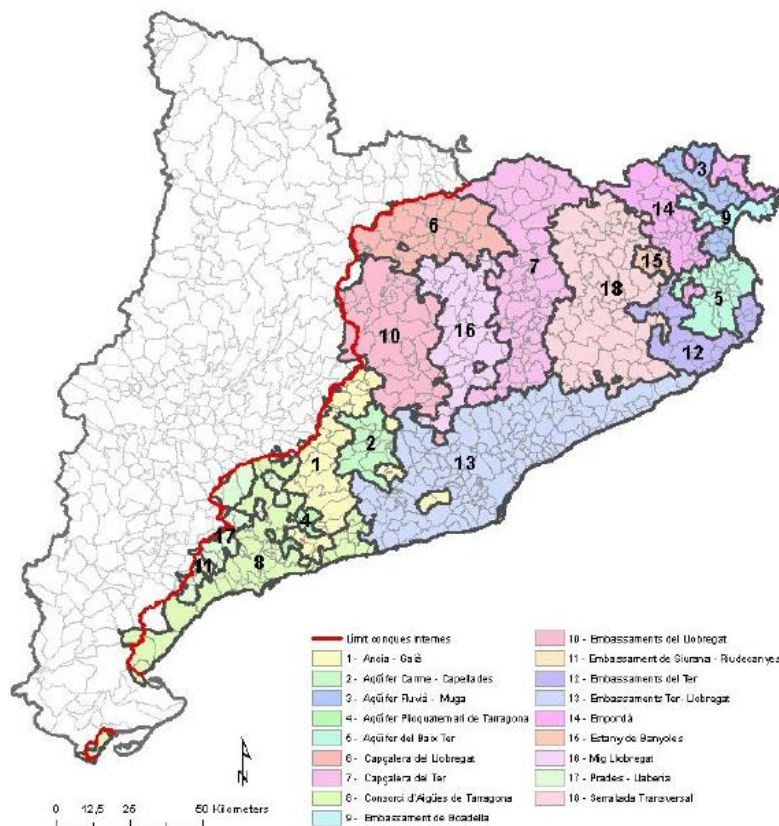
BREU VALORACIÓ JURÍDICA DE LA DECLARACIÓ D'ENTRADA EN ESTAT D'EXCEPCIONALITAT DE LA UNITAT TER - LLOBREGAT

En ares a la recent publicació al DOGC de 26 de setembre de 2023 de la RESOLUCIÓ ACC/3832/2023, de 19 de setembre, per la qual es declara l'entrada a l'estat d'excepcionalitat per sequera hidrològica a la unitat d'explotació del Carme-Capellades, i es modifiquen els estats de sequera hidrològica i pluviomètrica d'altres unitats d'explotació, he preparat aquesta breu Valoració Jurídica de les seves conseqüències a nivell informatiu dels membres de la Junta de Govern.

I.- DETERMINACIÓ DELS LLINDARS DE SEQUERA A LA UNITAT TER-LLOBREGAT. ESTAT D'EXCEPCIONALITAT.

L'Acord de Govern 1/2020, de 8 de gener, va aprovar el Pla especial d'actuació en situació d'alerta i eventual sequera.

L'aqüífer del Carme-Capellades pertany a la Unitat n°2 del PES.

La taula 3-8 regula el llindar per declarar l'estat "d'excepcionalitat", per sot dels 319 msnm.

Taula 3-8 Llíndars de sequera hidrològica a la Unitat de l'aqüífer Carme-Capellades (piezòmetre Carme-Cementiri).

Estat	Indicador a la Unitat de Carme-Capellades (msnm)
Alerta	323
Excepcionalitat	319
Emergència	315

La Taula 4-6 del PES regula les extraccions màximes de l'aqüífer Carme-Capellades, per als abastaments amb possibilitat de connexió inicial a la xarxa Ter-Llobregat (hm³/any).

Taula 4-6 Extraccions màximes de l'aqüífer del Carme-Capellades per als abastaments amb possibilitat de connexió inicial a la xarxa Ter-Llobregat (hm³/any).

Estat de sequera hidrològica a la Unitat Ter-Llobregat	Extraccions màximes anuals de l'aqüífer Carme-Capellades en Alerta, Excepcionalitat i Emergència
Normalitat	1,7
Alerta	2,8
Excepcionalitat	3,2
Emergència	4,5

II.- MESURES ESPECÍFIQUES A APLICAR EN ESTAT D'EXCEPCIONALITAT.

L'Acord de Govern 1/2020, de 8 de gener, que va aprovar el Pla especial d'actuació en situació d'alerta i eventual sequera (en endavant PES), estableix en el seu apartat 5 les mesures a aplicar en relació a l'ús de l'aigua.

1.- Mesures generals a l'entrada en vigor del PES.

L'apartat 5.1 regula les mesures que són d'aplicació des de l'entrada en vigor del PES, és a dir des de principis de 2020.

Sobre aquest punt, i tot i que ja és d'aplicació abans de la hipotètica entrada en estat "d'alerta", destaquem entre altres l'obligació de presentació dels Plans d'emergència en situacions de sequera dels usos urbans dels municipis amb una població

empadronada igual o superior a 20.000 habitants. Aquesta obligació s'havia d'acomplir en el termini de 6 mesos des de la entrada en vigor del PES.

Des de l'entrada en vigor del PES, i sigui quina sigui la fase en què es trobi la unitat d'explotació, s'estableixen unes obligacions per les entitats subministradores i per la resta de persones usuàries.

5.2.1. Deures de comunicació de les entitats subministradores

- a) Les entitats prestadores dels serveis d'abastament d'aigua en alta i de distribució domiciliària d'aigua han d'informar a l'Agència Catalana de l'Aigua sobre la captació de recurs en el seu àmbit amb la periodicitat següent:
  - Les entitats que com a suma de tots els seus serveis subministrin anualment més de 1.000.000 m³ han de comunicar les dades amb caràcter mensual.
  - La resta han de comunicar les dades amb caràcter trimestral.
- b) Les esmentades entitats han d'informar a l'Agència Catalana de l'Aigua sobre l'evolució de les variables hidrològiques que aquesta els hi requereixi (com ara els volums emmagatzemats o els nivells piezomètrics).
- c) Les entitats subministradores han de declarar els volums subministrats en cada municipi servit, amb la periodicitat següent:
  - Les entitats que com a suma de tots els seus serveis subministrin anualment més de 1.000.000 m³ han de comunicar les dades amb caràcter mensual.
  - La resta han de comunicar les dades amb caràcter trimestral.

En àmbits on, pel seu caràcter singular, no es disposi dels volums subministrats a nivell municipal, cal justificar i presentar una estimació d'aquests, amb la freqüència que correspongui d'acord amb els punts anteriors, en base a la millor estimació disponible de l'eficiència de la xarxa de distribució aplicada sobre els darrers volums facturats, si cal ajustant aquests d'acord al coneixement aportat per l'entitat subministradora de les possibles variacions mensuals i de les dades de sectorització disponibles.

5.2.2. Deures de comunicació de la resta de persones usuàries

- a) Les comunitats de regants o les persones propietàries individuals que disposin d'una superfície regable superior a 200 hectàrees, tret d'aquells casos on el reg sigui de suport amb aplicació majoritària gota a gota, han de comunicar a l'Agència Catalana de l'Aigua els seus volums de captació, desagregats per orígens, amb periodicitat mensual.
- b) Les persones titulars d'explotacions ramaderes amb una capacitat superior a les 3.000 Unitats de bestiar han de comunicar a l'Agència Catalana de l'Aigua els seus volums de captació, desagregats per orígens, amb periodicitat trimestral.
- c) Les persones usuàries industrials amb un consum anual superior a 500.000 m³, amb caràcter general, o superior a 200.000 m³ si l'ús és assimilable a reg (inclòs el reg de

campes de golf i de jardins) han de comunicar a l'Agència Catalana de l'Aigua els seus volums de captació, desagregats per orígens, amb periodicitat trimestral.

- d) Les persones usuàries recreatives amb un consum anual superior a 200.000 m³ han de comunicar a l'Agència Catalana de l'Aigua els seus volums de captació, desagregats per orígens i per tipologies d'ús, amb periodicitat mensual.
- e) Les persones titulars d'instal·lacions de producció hidroelèctrica fluent han de comunicar a l'Agència Catalana de l'Aigua la producció d'energia generada, amb periodicitat mensual.
- f) A requeriment de l'Agència Catalana de l'Aigua, les persones titulars d'aprofitaments d'aigua de masses d'aigua subterrània en mal estat químic o en risc de no assolir el bon estat, amb destí als usos a què fan referència els apartats anteriors també han de presentar la informació sobre l'evolució dels paràmetres associats al mal estat, amb l'objectiu d'avaluar l'efecte dels aprofitaments sobre l'estat del medi, de conformitat amb el previst a l'article 39.5 de les determinacions normatives del PGDCFC.

2.- Mesures comunes aplicables en Alerta, Excepcionalitat i Emergència.

5.3.1. Règim d'explotació dels aqüífers

- a) Amb caràcter general és d'aplicació el règim d'explotació en els diferents escenaris previst al capítol 4 d'aquest Pla per als principals aqüífers, sens perjudici que l'Agència Catalana de l'Aigua pugui establir per motius justificats d'interès general regles específiques, en aplicació del previst a l'article 55.2 del text refós de la Llei d'aigües, aprovat per Reial decret legislatiu 1/2001, de 20 de juliol.
- b) En el cas de les captacions subterrànies recuperades amb finançament de l'Agència Catalana de l'Aigua, llistades a l'Annex 2, els ens titulars del servei han de complir el règim d'extracció que defineix aquest Pla i comunicar mensualment els cabals extrets. Addicionalment, l'Agència Catalana de l'Aigua els pot requerir informació piezomètrica.
- c) L'Agència Catalana de l'Aigua pot ordenar reduccions dels volums d'extracció amb caràcter general o dels cabals que es destinen als diferents tipus d'usos, ateses la protecció del recurs i la satisfacció dels usos declarats prioritaris per la Llei.

- b) El càlcul dels volums màxims a subministrar, als dipòsits de capçalera municipal, es realitza considerant les xifres de població que s'indiquen a l'annex 3. Els ajuntaments o els ens titulars del servei quan correspongui poden proposar, en els seus plans d'emergència en situacions de sequera, una modificació justificada d'aquests valors.
- c) La dotació màxima establerta a la lletra a) s'incrementa en aquells municipis on els consums industrials connectats a la xarxa d'abastament suposen una repercussió superior a la mitjana, situant-se en situació de normalitat entre els 10 i els 50 litres per habitant i dia. Les dotacions addicionals en cada estat de sequera s'indiquen a l'annex 4. Els ajuntaments poden proposar, en els seus plans d'emergència en situacions de sequera, una modificació justificada d'aquests valors.
- d) En els municipis indicats a l'annex 5, on els consums industrials connectats a xarxa superen en situació de normalitat els 50 litres per habitant i dia, les entitats titulars de drets d'aprofitament d'aigua per a ús d'abastament urbà han de declarar-los de manera separada. La part restant del subministrament ha de complir el límit establert a la lletra a).
- e) Aquells municipis on els consums ramaders connectats a xarxa suposin en situació de normalitat una repercussió superior als 10 litres per habitant i dia poden declarar aquests consums de manera separada. La part restant del subministrament ha d'acomplir el límit establert a la lletra a).
- f) Les entitats titulars de drets d'aprofitament d'aigua per a ús d'abastament urbà poden dictar limitacions de consum als seus abonats a fi d'assolir les reduccions necessàries en els consums globals del servei.

5.3.3. **Limitació de consums d'aigua per a la resta d'usos**

- a) L'Agència Catalana de l'Aigua distribueix els recursos destinats a les persones usuàries de sistemes regulats per embassaments de la Demarcació segons les normes establertes al capítol 4 d'aquest Pla, inclosos els desembassaments màxims que s'hi preveuen.
- b) A aquest efecte, han de dur-se a terme desembassaments de volums d'aigua equivalents a la satisfacció d'unes dotacions reduïdes de manera progressiva en funció del recurs existent als embassaments, per tal que la mesura sigui, en tot moment, proporcional a la criticitat de l'estat de les reserves i a la probabilitat de recuperació d'aquestes.

- c) Amb caràcter general, les persones titulars d'aprofitaments d'aigua han de reduir els seus consums en els següents percentatges respecte del seu consum en situació de normalitat:

La Taula 5.1 estableix els percentatges de reducció per a cada tipus d'ús i escenari de gestió respecte el consum en normalitat.

Tipus d'ús	Alerta	Excepcionalitat	Emergència
Reg agrícola	25%	40%	80%
Usos ramaders	10%	30%	50%
Usos industrials	5%	15%	25%
Usos recreatius que impliquin el reg	30%	50%	Prohibit
Altres usos recreatius	5%	15%	25%

Per tant, en cas d'entrada en estat “d'excepcionalitat”, les reduccions serien les de la segona columna, on trobaríem una reducció del 15% per industrials, 40% per agrícoles i 30% ramaders.

Respecte el concepte “el consum en normalitat”, l'article 11 del DECRET LLEI 1/2023, de 28 de febrer, pel qual s'estableixen mesures extraordinàries i urgents per fer front a la situació de sequera excepcional en l'àmbit del districte de conca fluvial de Catalunya, realitza un intent d'aclariment:

Article 11

Determinació de les limitacions de consums mensuals d'aigua

11.1 Als efectes de determinar per a una determinada activitat o conjunt d'activitats el consum mensual en situació de normalitat hidrològica per aplicar les reduccions previstes en l'apartat 5.3.3. del Pla especial d'actuació en situació d'alerta i eventual sequera, es calcula la mitjana dels darrers tres anys que hagin estat en situació hidrològica de normalitat.

11.2 En el cas que no es puguin acreditar les dades de consum dels darrers tres anys, o que aquestes no siguin representatives de la situació actual de l'activitat, l'Agència Catalana de l'Aigua estableix el valor de referència tenint en compte els valors màxims mensuals fixats a la concessió, les dotacions màximes previstes en el Pla de Gestió del Districte de Conca Fluvial i altres referències pròpies del sector.

3.- Mesures específiques aplicables en Excepcionalitat.

Finalment, destaquem les Mesures específiques en estat “d'excepcionalitat” que preveu el punt 5.5 del PES.

5.5.1. **Limitació del consum global d'aigua per a abastament de població en Excepcionalitat**

Els volums lliurats per a abastament de població no poden superar una dotació màxima equivalent de 230 litres per habitant i dia, incloent les fraccions servides des dels recursos propis municipals. Els volums màxims a subministrar a la xarxa es calculen d'acord amb el que es preveu en l'apartat 5.3.2.

Sobre aquest punt 5.5.1 es rebaixa el llindar de 250 litres per habitant i dia a 230. Reiterem que, malgrat que pot semblar una limitació assumible, ull perquè ens hem trobat en casos que no s'han acomplert al aflorar un percentatge de pèrdues en xarxa molt elevat. Aquest punt ha de ser tingut en compte per les empreses d'abastament, o subministradors d'aigua en baixa.

En l'apartat 5.5.2 es contemplen altres limitacions particulars en l'ús de l'aigua per a abastament de població en estat "d'excepcionalitat".

5.5.2. **Limitacions particulars en l'ús d'aigua per a abastament de població en Excepcionalitat**

L'ús d'aigua per a abastament de població està sotmès a totes les limitacions contemplades en la fase d'Alerta (apartat 5.4.2), amb l'afegit de les que s'indiquen a continuació. Aquestes limitacions apliquen a tots els orígens de l'aigua excepte quan s'indica el contrari.

- a) Resta prohibit l'ús d'aigua per al reg de jardins i zones verdes, tant de caràcter públic com privat, excepte per a la realització de regs de supervivència d'arbres o de plantes. Aquest reg de supervivència ha de realitzar-se amb la mínima quantitat d'aigua indispensable, de 20 h a 8 h, i només mitjançant reg gota a gota o regadora.

El reg de gespa queda prohibit en tots els casos, excepte en superfícies destinades a la pràctica federada de l'esport, on el reg es pot mantenir en les quantitats mínimes

necessàries per permetre-la, sense superar la dotació màxima de 450 m³/ha/mes i acomplint la resta de limitacions que dicti l'ens local.

La prohibició del reg en excepcionalitat no s'aplica al reg amb aigües de pluja recollides en teulades ni al reg amb aigües regenerades procedents de depuradora. En aquests casos han de mantenir-se les limitacions establertes per l'estat d'Alerta, sens perjudici que els ens locals puguin dictar normes més restrictives. S'admet el reg municipal amb aigües freàtiques únicament en cas que es comprovi mitjançant una avaluació hidrogeològica que no suposa una reducció de la disponibilitat d'aigua per a l'abastament domiciliari.

Els usos municipals que es facin a l'empara del paràgraf anterior han d'assenyalar l'origen de l'aigua, indicant clarament que es tracta d'aigua no potable.

- b) Es prohibeix la neteja amb aigua potable de carrers, clavegueram, paviments, façanes i similars, ja siguin públics o particulars excepte si la neteja és resultat d'un accident o d'un incendi, o bé existeix un risc sanitari o un risc a la seguretat viària. En aquestes circumstàncies, la neteja es farà amb el mínim d'aigua indispensable. S'exclou de la prohibició la neteja d'aparadors i finestres amb galleda i esponja.

Únicament pot emprar-se aigua no potable per la neteja de carrers, clavegueram, paviments, i façanes d'edificis quan aquesta procedeixi de la regeneració o del freàtic sempre i quan, en aquest darrer cas, es comprovi, mitjançant una avaluació hidrogeològica, que no suposa una reducció de la disponibilitat d'aigua per a l'abastament domiciliari. En ambdós casos cal assenyalar clarament l'origen de l'aigua, indicant que es tracta d'aigua no potable.

- c) La utilització d'aigua per l'ompliment de piscines queda limitada als casos següents:
- El reompliment parcial de piscines que disposin d'un sistema de recirculació de l'aigua, en les quantitats indispensables per garantir la qualitat sanitària de l'aigua.
  - En centres educatius, l'ompliment complet o parcial de piscines desmuntables de capacitat inferior a 500 litres destinades al bany d'infants.

Aquestes limitacions no s'apliquen a les piscines d'aigua de mar que s'omplin i es buidin sense connexió a les xarxes d'abastament i de sanejament públiques.

- d) Les administracions locals poden establir en els seus Plans d'emergència en situacions de sequera limitacions addicionals i/o prohibicions a l'ús d'aigua per a l'estat d'Excepcionalitat en instal·lacions esportives, públiques o privades, i en actes i/o espais lúdics.

Capellades, a 2 d'octubre de 2023.

Miquel Corredor
Secretari i assessor jurídic JCUACC